

HANDLINGAR

till

sammanträdet

2018-04-23

Datum
2018-04-11
Ert datum

Beteckning/diariernr
Er beteckning

LANDSTINGSFULLMÄKTIGE

Fullmäktige sammanträder i Kristinehallen, Bergmästaregatan, Falun,
2018-04-23 med början kl 9.30 för behandling av i bilagda föredragnings-
lista upptagna ärenden.

Landstingsstyrelsens förslag beträffande årsredovisning, inklusive
sammanställd redovisning 2017, finns tillgängligt på Landstingshuset.

Bengt Lindström
Ordförande

2018-04-11

Delgives Fullmäktigeledamöter m fl

Fullmäktigesammanträdet i april 2018 i Falun

Måndag

2018-04-23

Kl 08.30 Kaffe

Kl 09.30 Fullmäktigesammanträdet öppnas

Information om forskning: Lina Bergman om Preeklampsi (havandeskapsförgiftning) och om hur sjukdomen påverkar mammans hjärna

Ekonomidirektör Peter Hansson inleder ärendet Bokslut och årsredovisning 2017 20 minuter

Kl 10.50 Paus

Kl 11.00 Kulturinslag: Musikkonservatoriet 50 år

Kl 13.00 Lunch

Kl 14.00 Förhandlingarna fortsätter

Kl 15.30 Kaffe

Kl 16.00 Förhandlingarna fortsätter

Kl 19.00 Förhandlingarna avslutas

LOKALER

Fullmäktigesammanträdet äger rum i Kristinehallen, Falun

Med tanke på att många personer är allergiska mot parfymdofter bör vi tänka på att inte använda parfymerade produkter då vi är på sammanträdet.

Trådlöst Internet (Wi-Fi) finns tillgängligt i lokalen – se instruktion i handlingarna.

Arvodesblanketten finns att skriva ut:

[www.ltdalarna.se/Politik/För politiker/Arvodesblankett och belopp/](http://www.ltdalarna.se/Politik/För_politiker/Arvodesblankett_och_belopp/)

Arvodesblankett

Blanketten går också att fylla i där.

Vid frågor om arvodesblanketten – vänd dig till ditt partis politiske sekreterare

Kostpriser: Fullmäktigeledamöterna anger på rese- och arvodesräkningen antalet intagna måltider (lunch och kaffe). Avdrag sker vid utbetalningen enligt gällande taxa.

Falu kommuns priser: Lunch 92 kr och kaffe 32 kr

Internet: Dessa handlingar finns att tillgå på Landstinget Dalarnas hemsida www.ltdalarna.se. Sammanträdet sänds även via webb. Länk till sändningen publiceras inför sammanträdet på Landstinget Dalarnas hemsida.

Länk till kommunallagen:

<http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20170725.htm>

Valkrets Falun

- 1 Mikael Rosén (M)
- 2 Christer Carlsson (M)
- 3 Kjell Gustafsson (-)
- 4 Gunilla Franklin (M)
- 5 Agneta Ängsås (C)
- 6 Göte Persson (C)
- 7 Svante Parsjö Tegnér (L)
- 8 Katarina Gustavsson (KD)
- 9 Inga-Britt Kronnäs (S)
- 10 Kjell Persson (S)
- 11 Suzanne Lazar (S)
- 12 Per Helin (S)
- 13 Tina Fagerström (S)
- 14 Maja Gilbert Westholm (V)
- 15 Daniel Svedin (MP)
- 16 Madelene Vestin (-)
- 17 Johnny Larsson (DSP)

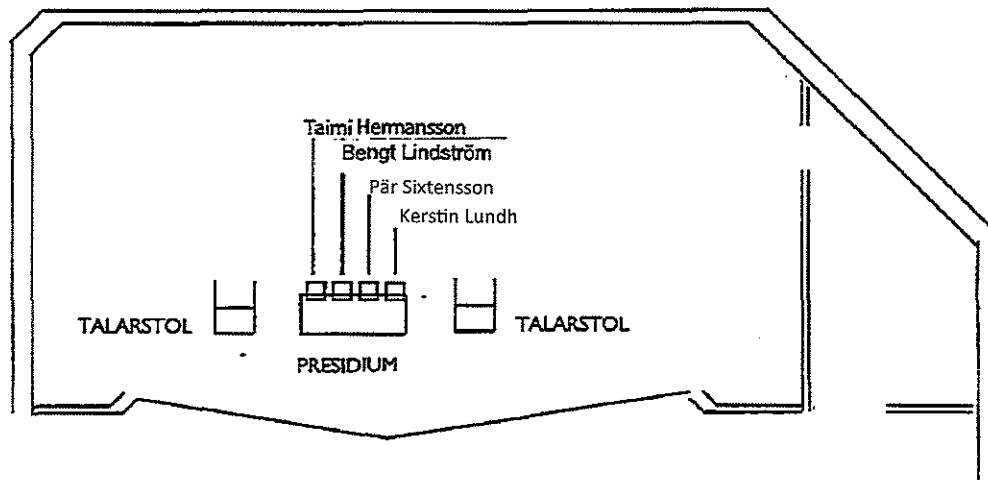
Valkrets Borlänge

- 18 Anna Granlund (M)
- 19 Pär Sixtensson (M)
- 20 Ulrik Bergman (M)
- 21 Lena Reyier (C)
- 22 Kristina Svensson (S)
- 23 Bengt Lindström (S)
- 24 Camilla Andersson (S)
- 25 Per Morelius (S)
- 26 Bertil Ström (S)
- 27 Maud Nordfeldt Holmqvist (V)
- 28 Mursal Isa (MP)
- 29 Stefan Andersson (SD)
- 30 Knut Scherman (SD)

**Valkrets Avesta/Hedemora/
Säter**

- 31 Ulf Berg (M)
- 32 Britt-Inger Remning (M)
- 33 Gunilla Berglund (C)
- 34 Owe Ahlander (C)
- 35 Bo Brännström (L)
- 36 Per-Inge Nyberg (S)
- 37 Agneta Andreasson-Bäck (S)
- 38 Sören Aspgrén (S)
- 39 Lilian Palm (S)
- 40 Jan Stagenmark (S)
- 41 AnnBritt Grünewald (S)
- 42 Kenneth Petersson (V)
- 43 Jenny Nordahl (SD)
- 44 Anna Hagwall (-)
- 45 Björn Hammarskjöld (DSP)

**Placeringslista för Landstinget Dalarnas fullmäktigeledamöter
valperioden 2014-10-15 — 2018-10-14**

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48
49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72
73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	

Valkrets Ludvika/Smedjebacken

- 46 Håkan Frank (M)
- 47 Håkan Berggren (M)
- 48 Hans Gleimar (-)
- 49 Göran Engström (C)
- 50 Elin Norén (S)
- 51 Ivan Eriksson (S)
- 52 Anna-Lena Andersson (S)
- 53 Ingemar Hellström (S)
- 54 Cecilia Persson Ronsten (V)
- 55 Kerstin Lundh (MP)
- 56 Benny Rosengren (SD)

**Valkrets Gagnef/Leksand/Malung-
Sälen/Rättvik/Vansbro**

- 57 Charlotte Wiberg-Gudmundsson (M)
- 58 Kerstin Marits (M)
- 59 Stefan J Eriksson (M)
- 60 Annika Simm-Eriksson (C)
- 61 Pär Kindlund (C)
- 62 Eva Jonasson (L)
- 63 Torsten Larsson (KD)
- 64 Britt-Marie Essell (S)
- 65 Liv Lunde Andersson (S)
- 66 Patrik Andersson (S)
- 67 Irene Homman (S)
- 68 Nall Lars-Göran Andersson (S)
- 69 Katrin Lohed Söderman (V)
- 70 Annelie Qvicker (MP)
- 71 Ann-Catrin Löfwenhamn (-)
- 72 Lisbeth Mörk-Amnelius (DSP)

Valkrets Mora/Orsa/Älvdalen

- 73 Gunnel Söderberg (M)
- 74 Christina Bröms (C)
- 75 Maria Eriksson (C)
- 76 Birgitta Sacrédeus (KD)
- 77 Gunnar Barke (S)
- 78 Bigitta Sohlberg (S)
- 79 Maria Tapper (S)
- 80 Per Göransson (S)
- 81 Kajsa Fredholm (V)
- 82 Roger Carlsson (SD)
- 83 Ingvar "Nille" Niilimaa (DSP)

Ledamöter i Landstingsfullmäktige

DEBATTREGLER ENLIG FULLMÄKTIGES ARBETSORDNING § 28

1. Huvudregel – 5 minuter för första anförandet, 3 minuter för följande anföranden

Som huvudregel gäller att ledamöterna i varje ärende kan begära ordet för ett första anförande som sträcker sig i maximalt **5** minuter. På de därpå följande anförandena gäller en tidsbegränsning om maximalt **3** minuter. På varje anförande, d v s oavsett om det är ett första eller senare anförande, finns möjlighet till ett replikskifte om 2 min per replik.

Syftet med att medge en längre talartid för första anförandet i varje ärende är att ge ledamöterna möjlighet att inledningsvis utveckla argumenten för sina ställningstaganden.

Dessa talarregler gäller också i tillämpliga delar när fullmäktige behandlar interpellationer och frågor.

2. Undantag – särskilda debatter

Vid särskilda debatter om t ex budget, mål och ramar, årsredovisning m.m. gäller en särskild talarordning. Debatten inleds med anföranden av en representant för varje parti (gruppledare eller annan av partiet utsedd ledamot). Talartiden dem emellan fördelas så att Landstingsstyrelsens ordförande får tala i maximalt **12** minuter, övriga i maximalt **6** minuter. Varje deltagare i den debatten får dessutom rätt till 2 repliker om 2 minuter att fritt disponera under gruppleddar- debatten. Efter det att gruppleddardebatten avslutats träder huvudregeln in för den fortsatta debatten

Presidiet avgör för vilka ärenden den särskilda debattordningen ska tillämpas.

Förslag till talarordning när årsredovisningen debatteras: Gunnar Barke (S), Ulf Berg (M), Lena Reyier (C), Jenny Nordahl (SD), Maja Gilbert Westholm (V), Lisbeth Mörk- Amnelius (DSP), Mursal Isa (MP), Bo Brännström (L) och Birgitta Sacrédeus (KD).

HANDLEDNING FÖR VOTERINGSANLÄGGNING

Framför dig har du en fjärrkontroll med knappar för att begära **ORDET** och **REPLIK/GENMÅLE**, vid upprop/votering knapparna **JA/närvaro**, **NEJ** och **AVSTÅR**.

Med ett kort tryck på vald knapp registreras ditt val i anläggningens dator vilket bekräftas genom att den **gröna lampan ovanför Ordetknappen släcks**. Fjärrkontrollen behöver inte riktas mot presidiet för att signalen ska gå fram.

Vid upprop trycker ledamoten på knappen **JA** när namnet läses upp av sekreteraren.

Om du inte gör detta kommer panelen att bli låst för votering och talarlista.

Så snart aktuellt ärende visas kan **Ordet begäras**.

Replik kan bara begäras under det att någon håller ett anförande vilket visas på projektorduken.

Då anförandet är slut kan den som begärt replik få ordet. Begränsning av repliktid kan förekomma. Under en replik kan den som senast anförde begära genmäle genom att trycka på Replik-knappen.

Begränsning av antal repliker/genmälen kan förekomma.

Vid votering meddelar ordföranden när man kan avlägga sin röst genom att trycka på någon av knapparna **JA**, **NEJ** eller **AVSTÅR**. Har man röstat men vill ändra sig kan man göra detta genom att trycka på annan knapp så länge ordföranden inte förklarat voteringen avslutad.

Voteringsresultatet presenteras översiktligt via dataprojektor.

Vi använder inte reservationsknappen utan anmäl ev reservation muntligt.

Välkommen till Falu kommuns nya trådlösa gästnät

Från och med fredag 25 september öppnar IT-kontoret det nya gästnätet. Det innebär att "Karma-konton" samt biljetter ersätts med en modernare teknik.

Vi vänder oss till alla gäster, anställda, elever och partners som befinner sig i Bibliotek, Slättenläggningarna, Lugnetanläggningarna samt alla skolor.

FKGUEST visas som ett alternativt nätverk i de mobila enheterna

Bild 1 kommer att visas vid val av nätverket FKGUEST.

Bild 1

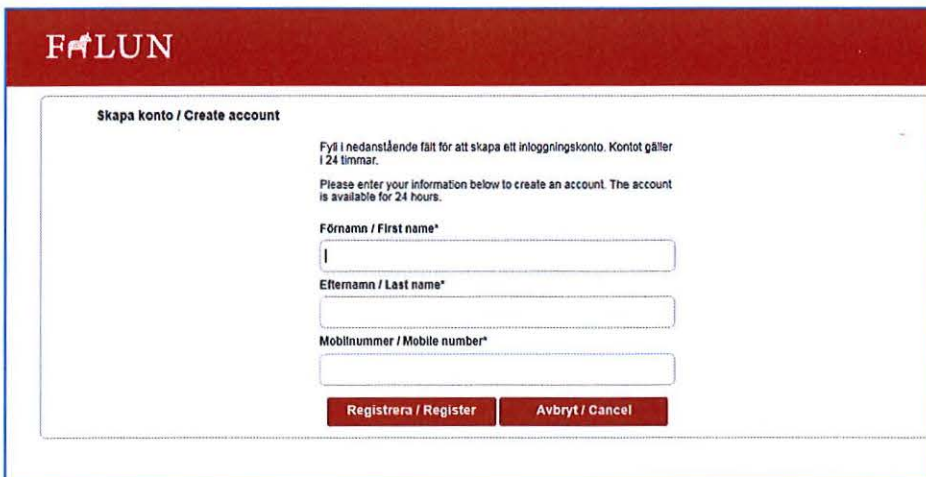

The screenshot shows the login interface for Falu kommun's guest network. At the top is the Falu kommun logo. Below it, the title "Falu kommuns gästnät" is displayed. The main text explains that users can log in with their account or create a guest account. It provides an example for employees: "Användarnamn: admfalun\aaa01" and "Lösenord: lösenord". There are two input fields: "Användarnamn / Username:" and "Lösenord / Password:". A red "Logga in / Login" button is at the bottom, with a link "Skapa gästkonto / Create guest account" below it.

Är du redan kund, elev, partner eller anställd kan du logga in med ditt användarnamn och lösenord. Endast anställda loggar in enligt följande exempel "admfalun\aaa01".

I annat fall skapar du ett gästkonto genom att klicka på länken "skapa gästkonto" enligt nedan. Inloggningsuppgifter skickas via SMS och kräver alltså en mobiltelefon. Fyll i fälten enligt bild 2.

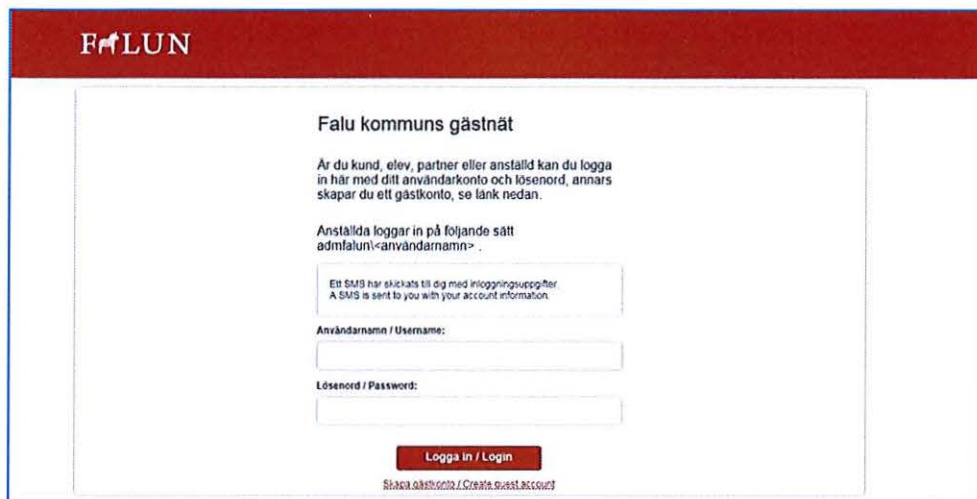
Bild 2

The screenshot shows the account creation interface for Falu kommun's guest network. At the top is the Falu kommun logo. Below it, the title "Skapa konto / Create account" is displayed. The main text explains that users should fill in the fields to create an account, which is valid for 24 hours. It provides instructions in Swedish and English: "Fyll i nedanstående fält för att skapa ett inloggningskonto. Kontot gäller i 24 timmar." and "Please enter your information below to create an account. The account is available for 24 hours." There are three input fields: "Förnamn / First name*", "Efternamn / Last name*", and "Mobilnummer / Mobile number*". At the bottom, there are two buttons: "Registrera / Register" and "Avbryt / Cancel".

När fälten är ifyllda och registrerade kommer ett SMS att skickas till dig med inloggningsuppgifter, enligt bild 3.

Bild 3

The image shows a web page for logging into Falu kommun's guest network. At the top, there is a red header with the 'FALUN' logo. The main content area is white and contains the following text and form elements:

- Falu kommuns gästnät**
- Text: "Är du kund, elev, partner eller anställd kan du logga in här med ditt användarkonto och lösenord, annars skapar du ett gästkonto, se länk nedan."
- Text: "Anställda loggar in på följande sätt admfalun<-användarnamn> ."
- A box containing the text: "Ett SMS har skickats till dig med inloggningsuppgifter. A SMS is sent to you with your account information."
- Text: "Användarnamn / Username:" followed by an input field.
- Text: "Lösenord / Password:" followed by an input field.
- A red button labeled "Logga in / Login".
- At the bottom, a small link: "Sök och skapa konto / Create guest account".

Lycka till

Serviceförvaltningen

IT-kontoret

FÖREDRAGNINGSLISTA
MED FÖRSLAG TILL BESLUT TILL
FULLMÄKTIGESAMMANTRÄDET
2018-04-23

Sammanträde i Landstingsfullmäktige

Tid: 2018-04-23 kl 9.30

Plats: Kristinehallen, Bergmästaregatan, Falun

Dessa handlingar finns att tillgå på Internet adress www.ltdalarna.se.

Innehållsförteckning

	Inledning och protokollsjustering	3
1	Fullmäktigesammanträdets öppnande	3
2	Protokollsjustering	3
3	Upprop	3
4	Information	3
	Frågor, Interpellationer och motioner	4
5	Frågor	4
6	Interpellationer	4
7	Inkomna motioner fr o m 27 februari och redovisning av motioner som inte är färdigbehandlade	5
	Anmälningssärenden	7
8	Anmälningssärenden	7
	Av landstingsstyrelsen beredda ärenden med förslag till beslut.....	9
9	Bokslut och årsredovisning 2017	9
	Landstingets revisionsberättelse	10
10	Landstingets revisionsberättelse för 2017, revisorernas redogörelse för 2017 samt granskning av årsredovisning 2017	10
	Av landstingsstyrelsen beredda ärenden med förslag till beslut, forts	11
11	Gemensam riktlinje för ersättning till patienter vid inställt besök/inläggning-operation/behandling, undersökning – orsakad av vården	11
12	Revidering av AB Dalatrafiks bolagsordning	12
13	Revidering av landstingets reglementen med anledning av nya dataskyddsförordningen	12
14	Namn och visuell identitet nya regionen	13
15	Ny Informationssäkerhetspolicy	13
16	Utnämning av dataskyddsombud	14

17	Svar på motion från Katarina Gustavsson (KD): Fokus på digitalisering och prioritering	14
18	Svar på motion från Christer Carlsson (M): Leasingbilar	15
19	Svar på motion från Christer Carlsson (M): Utred kostnader för att vaccinera dalfolket	15
20	Svar på motion från Birgitta Sacrédeus (KD): Inför En-till-en-vård (ONE to ONE-systemet) inom förlossningsvården	16
21	Svar på motion från Lena Reyier (C) och Göte Persson (C): Förstärk ambulanssjukvården	17
22	Svar på motion från Christer Carlsson (M): Hur mår munhålan?	18
23	Svar på motion från Gunilla Berglund (C): Gör Horndal till pilotprojekt för landsbygdsmedicin	20
	Framställning utan föregående beredning	21
24	Valärenden	21

Inledning och protokollsjustering

1 Fullmäktigesammanträdets öppnande

2 Protokollsjustering

Val av två protokolljusterare samt bestämmande av tid och plats för justering av fullmäktigesammanträdets protokoll: Onsdag 2 maj kl 9.00 i landstingshuset, Vasagatan 27, Falun

3 Upprop

4 Information

Information lämnas av landstingsstyrelsens ordförande Gunnar Barke och fullmäktiges revisorer.

Frågor, Interpellationer och motioner

5 Frågor

Inga frågor har kommit in.

6 Interpellationer

Fullmäktige beslutar

1. Interpellationerna B-E godkänns.
2. Svar på interpellationerna lämnas senare under sammanträdet.

A. LD18/00667

Interpellation från Göte Persson (C): Avgiftsfri kollektivtrafik för unga?
Bilaga **sid 1**

Fullmäktige beslutade i februari att interpellationen godkänns samt att den besvaras vid fullmäktiges aprilsammanträde.

B. LD18/00772

Interpellation från Charlotte Wiberg-Gudmundsson (M) angående Landstinget Dalarnas möteskultur
Bilaga **sid 2**

C. LD18/00926

Interpellation från Christina Bröms (C): Hur mår våra äldre i Dalarna?
Bilaga **sid 3**

D. LD18/01227

Interpellation från Bo Brännström (L): Hur fördelas statsbidraget Goda förutsättningar för vårdens medarbetare?
Bilaga **sid 4**

E. LD18/01523

Interpellation från Christina Bröms (C): Hur ser kostnaden ut för ej eller sent avbokade operationer i Dalarna?
Bilaga **sid 5**

7 Inkomna motioner fr o m 27 februari och redovisning av motioner som inte är färdigbehandlade

Fullmäktige beslutar

1. Motionerna godkänns.
2. Redovisningen läggs till handlingarna.

A. LD18/00787

Motion från Jenny Nordahl (SD): Inför bedömningsbil i Borlänge som pilotprojekt
Bilaga **sid 6**

B. LD18/00830

Motion från Göte Persson (C): Revidering av reglemente för färd- och riksfärdtjänst i Dalarnas län
Bilaga **sid 7**

C. LD18/00769

Motion från Katarina Gustavsson (KD): Inrätta en övergripande antikorrupsionsplan som ska förebygga och bekämpa korruption
Bilaga **sid 8**

D. LD18/00985

Motion från Jenny Nordahl (SD): Utred möjligheten till bättre samarbete med Högskolan Dalarna angående uppdrags utbildningar
Bilaga **sid 9**

E. LD18/00986

Motion från Jenny Nordahl (SD): Inför blodbuss i Dalarna
Bilaga **sid 10-11**

F. LD18/01242

Motion ifrån Ulrik Bergman (M) och Charlotte Wiberg-Gudmundsson (M): Förenkla parkering för patienter vid sjukvårdsbesök
Bilaga **sid 12**

G. LD18/01322

Motion från Kjell Gustafsson (-): När skall Landstinget Dalarna börja att genomföra Tarmografi?
Bilaga **sid 13**

H. Motion från Katarina Gustavsson (KD): HVP är en ojämlig sjukdom – även män ska vaccineras
Bilaga **sid 14**

I. LD18/01536
Motion från Lisbeth Mörk Amnelius(DSP) med flera: Revidering av sjukresereglementet
Bilaga **sid 15**

Fullmäktiges presidium föreslår att motionerna godkänns.

J. Motioner lämnade till landstingets kansli men ännu ej färdigbehandlade av fullmäktige
Bilaga **sid 16-17**

Anmälningssärenden

8 Anmälningssärenden

Fullmäktige beslutar

1. Anmälda redovisningar, rapporter beslut m m läggs till handlingarna.

A. LD18/01107

Protokoll från direktionen i Region Dalarna 2018-02-08

Protokollen finns att tillgå vid fullmäktiges sammanträde och publicerat på Region Dalarnas hemsida www.regiondalarna.se

<http://www.regiondalarna.se>

B. LD

Protokoll från Förbundsdirektionen Kommunalförbundet Svensk Luftambulans 2018-03-13

C. LD18/00912

Granskning av hälso- och sjukvårdens planering av vården för de mest sjuka äldre

D. LD18/00901

Granskning av implementeringen av arbetsmiljöverkets föreskrifter om organisatorisk och social arbetsmiljö

E. LD18/00914

Övertagande av kollektivtrafiken - förstudie
Landstingsstyrelsens svar 2018-04-09, §

F. LD18/00934

Cirkulär 18:08, Fullmäktiges val av revisorer

G. LD18/00900

Bokslut 2017 för revisorerna i Landstinget Dalarna

H. LD18/00788

Årsredovisning för räkenskapsåret 2017, AB Dalaflyget

I. LD18/01087

Protokoll från krisledningsnämnden 2018-03-06

J. LD18/01062

Länsstyrelsen beslut 2018-03-22 att ny ledamot efter Gunilla Spjotgard (M) är Gunnel Söderberg (M). Ny ersättare är Ann-Britt Larsson (M) fr o m 15 mars t o m 14 oktober 2018

K. LD18/01538

Granskning av bokslut och årsredovisning 2017

Av landstingsstyrelsen beredda ärenden med förslag till beslut

9 Bokslut och årsredovisning 2017

Diarienummer LD17/04082

Landstingsstyrelsens förslag

1. Primärvårdens resultat i egen regi inom ramen för hälsoval beslutas till ett överskott på 9,8 Mkr som överförs till 2018.
2. Folk tandvårdens resultat beslutas till ett underskott på 2,7 Mkr som överförs till 2018.
3. Hjälpmedel Dalarnas resultat beslutas till 0 Mkr.
4. Årsredovisning 2017 enligt bilaga b) och Verksamhetsberättelser 2017 förvaltningar enligt bilaga c) godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Årets resultat är ett överskott på 246 Mkr. Resultatet medför att landstinget har återställt sitt negativa egna kapital. Vid utgången av året är eget kapital positivt och uppgår till 32 Mkr.

Vid ingången av 2017 uppgick resultat att återställa enligt balanskravet till minus 226 mkr. Efter att årets resultat justerats med jämförelsestörande finansiella poster på 16 Mkr är resultat enligt balanskrav 230 Mkr. Därmed är det tidigare ackumulerade underskottet återställt.

I årsredovisningen lämnas en redogörelse av måluppfyllelsen för landstingets verksamheter. Samtliga finansiella mål uppfylls 2017. Av 79 redovisade verksamhetsmål uppfylls 35 mål, medan 18 mål uppfylls delvis och 22 mål uppfylls inte. 4 mål har fler värden än ett.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 18-20**
- b) Årsredovisning 2017 **Särtryck i färg**
- c) Bilaga till årsredovisning; Verksamhetsberättelser 2017 förvaltningar **Särtryck i färg**
- d) Över- och underskottshantering **sid 21-27**
- e) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 28-29**

Landstingets revisionsberättelse

10 Landstingets revisionsberättelse för 2017, revisorernas redogörelse för 2017 samt granskning av årsredovisning 2017

Diarienummer LD18/01535

Landstingets revisorer föreslår fullmäktige besluta

1. Landstingsstyrelsen, övriga nämnder och deras ledamöter samt ledamöterna i de gemensamma nämnderna beviljas ansvarsfrihet för 2017 års verksamhet.

I ärendet redovisas följande dokument:

a) Revisionsberättelse sid **30-36**

Av landstingsstyrelsen beredda ärenden med förslag till beslut, forts

11 Gemensam riktlinje för ersättning till patienter vid inställt besök/inläggning-operation/behandling, undersökning – orsakad av vården

Diarienummer LD18/00572

Landstingsstyrelsens förslag

1. Sjukvårdsregional riktlinje enligt bilaga b) för ersättning till patienter vid inställt besök, inläggning, operation, behandling och/eller undersökning - orsakad av vården, godkänns.

Sammanfattning av ärendet

Samverkansnämnden beslutade 2002 att harmonisera ersättning till patienter vid inställd operation och rekommenderade landstingen att anta ett framtaget förslag som godkändes i Landstingsfullmäktige 2002-11-25-27 § 139. På uppdrag av Samverkansnämndens beredningsgrupp har en arbetsgrupp med representanter från alla landsting/regioner i Uppsala-Örebro sjukvårdsregion tagit fram ett förslag på regelverk till en gemensam riktlinje för ersättning till patienter vid inställt besök/inläggning, operation/behandling, undersökning - orsakad av vården- som kan gälla för samtliga i sjukvårdsregionen ingående landsting/regioner, se bilaga b).

Samverkansnämnden rekommenderar landsting/regioner i sjukvårdsregionen att rekommendera och fatta motsvarande beslut enligt protokoll från sammanträde 2017-12-08, se bilaga c). Riktlinjen gäller hälso- och sjukvården. Tandvården inkluderas ej.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 37-39**
- b) Riktlinje för ersättning till patienter vid ekonomisk skada orsakad av vården - vid inställd operation, undersökning/behandling eller besök **sid 40-43**
- c) Protokoll Samverkansnämnden 2017-12-08 **sid 44**
- d) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 45-46**

12 Revidering av AB Dalatrafiks bolagsordning

Diarienummer LD18/01258

Landstingsstyrelsens förslag

1. AB Dalatrafiks bolagsordning revideras enligt bilaga c).
2. Kollektivtrafiknämnden ges i uppdrag att revidera ägardirektiven till bolagen och återkomma med förslag till landstingsfullmäktige i juni.

Sammanfattning av ärendet

Landstingets övertagande av rollen som regional kollektivtrafikmyndighet från Region Dalarna vid årsskiftet 2018 medförde att AB Dalatrafik förvärvades från Region Dalarna. Som en konsekvens av ägarbytet krävs förändringar i bolagsordningen så att den överensstämmer med de nya ägarförhållandena. Ägardirektiven bör även ses över, vilket Kollektivtrafiknämnden får i uppdrag att göra.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 47-49**
- b) Nuvarande bolagsordning för AB Dalatrafik **sid 50-53**
- c) Förslag på reviderad bolagsordning för AB Dalatrafik **sid 54-57**
- d) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 58-59**

13 Revidering av landstingets reglementen med anledning av nya dataskyddsförordningen

Diarienummer LD18/01259

Landstingsstyrelsens förslag

1. Fr.o.m. den 25 maj 2018 ersätts "Personuppgiftslagen" i 15 § Landstingets nämndreglementen med "dataskyddsförordningen" enligt nedanstående ändringsförslag.
2. Det felaktiga SFS-numret på kommunallagen tas bort ur 26 § Landstingsstyrelsens reglemente.

Sammanfattning av ärendet

Den 25 maj 2018 träder den nya dataskyddsförordningen, GDPR (General Data Protection Regulation) i kraft och personuppgiftslagen upphör att gälla. Landstingets nämndreglementen behöver uppdateras med anledning av förändringen.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 60-61**

b) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 62-64**

14 Namn och visuell identitet nya regionen

Diarienummer LD17/00896

Landstingsstyrelsens förslag

1. Namnet för den nya regionen fastställs till Region Dalarna
2. Logotyp för den nya regionen, enligt bilaga b), fastställs

Sammanfattning av ärendet

I arbetet med regionbildning 2019 ingår att ta fram och fastställa namn, logotyp samt grafisk profil för den nya regionen. I ett internt arbete har tagits fram förslag för dessa i vilket har beaktats att regionbildningens fusion av Landstinget Dalarna och Region Dalarna också ska kunna spåras här. Igenkänning och en kostnadseffektiv övergång till ett nytt varumärke har varit andra viktiga utgångspunkter för arbetet

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 65-67**
- b) Förslag till logotype **sid 68**
- c) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 69-70**

15 Ny Informationssäkerhetspolicy

Diarienummer LD17/03112

Landstingsstyrelsens förslag

1. Informationssäkerhetspolicy, enligt bilaga b), fastställs

Sammanfattning av ärendet

Informationssäkerhetspolicyn anger Landstinget Dalarnas övergripande mål och inriktning på verksamhetens arbete med informationssäkerhet i syfte att säkerställa informationstillgångarnas tillgänglighet, riktighet, konfidentialitet och spårbarhet. Informationssäkerhetspolicyn utgör landstingets gemensamma plattform för detta arbete. Landstinget Dalarnas informationssäkerhetspolicy, fastställd av fullmäktige 2013-11-18-19 föreslås revideras och anpassas till rådande informationssäkerhetsstandard SS-ISO/IEC 27001.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 71-72**
- b) Informationssäkerhetspolicy **sid 73-75**

c) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 76** (bilaga samma bilder som sid 63-64)

16 Utnämmande av dataskyddsombud

Diarienummer LD18/01061

Landstingsstyrelsens förslag

1. Carl Gudmundsson utses som Landstinget Dalarnas dataskyddsombud (DSO) fr.o.m. 2018-05-01.

Sammanfattning av ärendet

EU:s dataskyddsförordning ställer nya krav på behandling av personuppgifter. För att kontrollera att lagen efterföljs ska varje myndighet utse ett dataskyddsombud. Landstingsfullmäktige föreslås förordna ett dataskyddsombud för hela landstingskoncernen fr.o.m. den 1 maj 2018.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 77-78**
- b) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 79**(bilaga samma bilder som sid 63-64)

17 Svar på motion från Katarina Gustavsson (KD): Fokus på digitalisering och prioritering

Diarienummer LD17/02152

Landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen är med vad som anförts besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Katarina Gustavsson (KD) yrkar i sin motion att fullmäktige ger landstingsstyrelsen i uppdrag att identifiera utvecklingsområden lämpliga för digitalisering i hälso- och sjukvårdens verksamhet och upprätta en handlingsplan med en prioriteringsordning.

En Digitaliseringsstrategi är under framtagande, och processas i beslutade styrformer, övergripande och med föreslagna fokusområden, som förstärker digitaliseringsområdets fortsatta hantering och prioritering.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 80-81**
- b) Motionen **sid 82**

c) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 83**

18 Svar på motion från Christer Carlsson (M): Leasingbilar

Diarienummer LD17/04187

Landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen är med vad som anförts besvarad

Sammanfattning av ärendet

Christer Carlsson (M) motionerar om att landstingsdirektören ges i uppdrag att göra en översyn i syfte att minska antalet leasingbilar och därmed även kostnaderna.

Landstinget Dalarna har under tio års tid bedrivit ett omfattande och framgångsrikt arbete för att minska antalet leasingbilar i koncernen. Syftet har varit att sänka kostnaderna men också att minska miljöpåverkan, onödigt resande mm. Arbetet har lett till ett ökad nyttjande av videokonferens /-skypemöten, kollektivt resande och en omfattande minskning av antalet leasingbilar. När arbetet startades fanns ca 600 bilar i koncernen och i skrivande stund finns ca 350 leasingbilar kvar.

Arbetet har genomförts med både kraft och varsamhet. En allt för hård linje, avseende nyttjande av leasingbilar, riskerar att försvåra vårdens arbete och utestänga medarbetare från viktiga möten alternativt öka kostnaderna för resor med privat bil.

Mot bakgrund av det omfattande och breda arbete som genomförts, för att minska och hålla antalet leasingbilar på en acceptabel nivå, bedöms ytterligare åtgärder inte i nuläget vara verkningsfulla i ett koncernperspektiv.

I ärendet redovisas följande dokument:

a) Beslutsunderlag **sid 84-86**

b) Motionen **sid 87**

c) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 88-89**

19 Svar på motion från Christer Carlsson (M): Utred kostnader för att vaccinera dalfolket

Diarienummer LD18/00418

Landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen avslås.

Sammanfattning av ärendet

I en motion yrkar Christer Carlsson (M) att Landstinget Dalarna ska utreda kostnaderna och nyttan av att införa avgiftsfri vaccination mot influensa och lunginflammation för alla invånare i Dalarna, samt avgiftsfri vaccination mot mässling för de som inte har ett fullgott skydd.

Utredning av vilka som ska vaccineras mot influensa har tidigare gjorts av Socialstyrelsen och rekommendationerna skrivs numera av Folkhälsomyndigheten. Båda myndigheterna har kommit fram till att det är riskgrupperna som ska erbjudas vaccination och någon allmän vaccination rekommenderas inte.

Folkhälsomyndigheten har tillsammans med landets smittskydd enats om att en allmän vaccination mot mässling inte bör genomföras. Undantag kan ske vid pågående utbrott, som det i Göteborg, och då vaccineras endast i utbrottsregionen.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 90-92**
- b) Motionen **sid 93**
- c) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 94-95**

20 Svar på motion från Birgitta Sacrédeus (KD): Inför En-till-en-vård (ONE to ONE-systemet) inom förlossningsvården

Diarienummer LD17/03322

Landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen är med vad som anförts besvarad.

Sammanfattning av ärendet

I motionen "Inför En-till-en-vård (ONE to ONE-systemet) inom förlossningsvården" av Birgitta Sacrédeus (KD) yrkas att förlossningsvården i Landstinget Dalarna ska bemannas av en barnmorska per födande kvinna i aktiv fas på förlossningsavdelningen. Som skäl anförts att vetenskaplig forskning visar positiva utfall, med lägre andel kejsarsnitt, minskad sekundär förlossningsrädsla, mindre behov av medicinsk smärtstillning, färre förlossningskomplikationer hos mor och barn samt en högre amningsfrekvens. Birgitta Sacrédeus hävdar i motionen att man i Dalarnas förlossningsvård inte arbetar evidensbaserat. Arbetssättet som föreslås i motionen skulle också förbättra arbetsmiljön för barnmorskorna och leda till bättre handledningsmöjligheter för blivande barnmorskor.

I Dalarna sker i genomsnitt 8-9 födselar per dygn, med en stor variation (0-10) i antalet blivande mammor som samtidigt är i aktivt förlossningsarbete. Bemanningen tillåter att barnmorskan nästan alltid kan närvara under förlossningens aktiva del.

Med bemanningsmål att alltid möta den högsta belastningen skulle barnmorskorna nästan alltid vara för många, med risk för sämre klinisk kompetensutveckling som leder till otrygghet samt sämre arbetsmiljö. En optimal bemanning som ger en lagom arbetsbelastning eftersträvas, men vid tillfälliga belastningstoppar blir det nödvändigt att vårda mer än en patient samtidigt. Andra personalgrupper, t.ex. förlossningsundersköterskor kan hjälpa till att få föderskorna och deras partner trygga. För att nå gällande bemanningsmål pågår stora landstings- och statligt finansierade satsningar på sjuksköterskors vidareutbildning till barnmorskor.

Fullt dimensionerad en-till-en förlossningsvård skulle också resultera i ineffektivt nyttjande av personal- och ekonomiska resurser.

Vetenskaplig evidens finns att en-till-en vård kan ha positiva effekter, men det saknas evidens att kejsarsnittsfrekvensen i Sverige påverkas av barnmorsketillgången. Sverige har en låg kejsarsnittsfrekvens och i Dalarna har kejsarsnittsfrekvensen trots barnmorskebrist sjunkit från 19 % till 14% de senaste åren. Förlossningsvårdens utveckling i Landstinget Dalarna baseras på medicinsk evidens och kvinnosjukvården har en hög andel disputerade medarbetare.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 96-100**
- b) Motionen **sid 101**
- c) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 102-103**

21 Svar på motion från Lena Reyier (C) och Göte Persson (C): Förstärk ambulanssjukvården

Diarienummer LD17/04624

Landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen bifalls.

Sammanfattning av ärendet

Lena Reyier (C) och Göte Persson (C) föreslår i en motion relaterad till en förstärkning av ambulanssjukvården att utreda behovet av en utökning av antalet ambulanser och vilka kostnader det skulle innebära. Man vill också utreda behovet av samverkan mellan kommuner och landsting inom Första hjälpen-insatser.

Ambulansverksamheten registrerar fortlöpande statistik över alla larm och prioriteringar. En utredning kan komplettera ambulanssjukvårdens interna statistik, för analys av insatstider och prioriteringar med mål att öka tillgängligheten enligt motionens förslag.

Fler ambulansstationer och ambulanser kräver utökade ekonomiska resurser och behöver utredas gentemot fortsatta sparkrav och övriga prioriteringar i Hälso- och sjukvården, som är nödvändiga för att fortsatt kunna erbjuda Dalarnas befolkning en god sjukvård med hög kvalitet till en långsiktigt hållbar ekonomi.

Om en utredning av ambulansverksamheten påbörjas bör även SOS-alarm inventeras. Hög medicinsk kompetens hos SOS-operatörerna är mycket viktig för att nyttja ambulansresurserna effektivt. Saknar SOS-operatörerna denna kompetens riskerar detta att leda till ett ineffektivt överutnyttjande av ambulansresurserna och en sämre patientsäkerhet.

Hösten 2017 sade SOS-alarm upp avtalen med flera Dala-kommuner angående första hjälpen larm, vilket ytterligare kan leda till en försenad första insats vid till exempel hjärtstopp. I motionen föreslås en utredning avseende samverkan mellan landsting och kommuner inom första hjälpen insatser vilket är positivt, särskilt om sjukvårdslarm med lokala kommunala sjukvårdskompetenser kan involveras.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 104-108**
- b) Motionen **sid 109**
- c) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 110-111**

22 Svar på motion från Christer Carlsson (M): Hur mår munhålan?

Diarienummer LD17/04186

Landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen är med vad som anförts besvarad.

Sammanfattning av ärendet

Motion "Hur mår munhålan?" har inkommit från Christer Carlsson (M) som efterfrågar kartläggning av hur många som lider av blodförgiftning p g a infektioner i munhålan. Dessutom yrkar man på en handlingsplan att komma till rätta med problemet. Det är viktigt att få kännedom om hur stort problemet är och vad som kan göras åt det. "Det är oacceptabelt att främst äldre lider utan att någon känner till problemen."

En kartläggning visar att antalet patienter som blivit föremål för inläggning på grund av en allvarigare infektion orsakade av tänder i munnen har under 2017 varit 19 stycken. Medelåldern för dessa patienter var 50 år, även medianåldern var 50 år. Av dessa var en patient som krävde IVA- vård på grund av definitionsmässig sepsis. (blodförgiftning) Denna patient var 36 år.

Sedan 1999 har Folktandvården varit ansvarig för den uppsökande tandvården med munhälsobedömningar för personer som är i behov av personlig omvårdnad i den omfattning, som krävs för N-tandvårdsstöd. Folktandvården ansvarar för att alla som har tackat ja till en årlig munhälsobedömning också får en sådan. Cirka 80 % av alla som har N-tandvårdsstöd tackar ja till munhälsobedömning i bostaden.

Vid den uppsökande munhälsobedömningen ges instruktioner till patient och vårdpersonal/anhörig. Denna instruktion är den praktiska delen av den munvårdsutbildning, som ges till all vårdpersonal.

Om akuta skador i munnen upptäcks erbjuds personen omgående en remiss till tandklinik för akutbesök.

All personal inom kommunal vård och omsorg, som inte har genomgått munvårdsutbildning tidigare, erbjuds grundutbildning i munvård.

Dessutom erbjuds all personal inom kommunal vård och omsorg en årlig repetitionsutbildning.

Det är av stor betydelse för munhälsa (även allmän hälsa) och livskvalitet att den äldre personen har kvar sin kontakt med tandvården för att kunna bibehålla god munhälsa alternativt förebygga eller tidigt behandla eventuella tand- och munsjukdomar.

Många av de sköra äldre patienterna väljer att avboka sina tandvårdsbesök och ber att få höra av sig själva - vilket ofta leder till att det inte blir av förrän munstatus kraftigt har försämrats. Stora tandvårdsbehov kan då ha uppkommit.

Av dessa anledningar kommer Folktandvården under 2018 att införa nya rutiner på samtliga allmäntandvårdskliniker för att försöka förhindra förlorad tandvårdskontakt bland våra äldre patienter.

Projektet kommer att starta på några s.k. pilotkliniker för att sedan utvärderas. Efter eventuella justeringar kommer rutinen att införas på Folktandvårdens samtliga allmäntandvårdskliniker i länet.

Som en ytterligare satsning för äldres munhälsa under 2018, finns ett projekt med tandläkare tillgänglig för Falu kommuns uppsökande team.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 112-118**
- b) Motion **sid 119**
- c) Tandvårdsnämndens § 5 **sid 120-129**
- d) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 130-131**

23 Svar på motion från Gunilla Berglund (C): Gör Horndal till pilotprojekt för landsbygdsmedicin

Diarienummer LD15/02564

Landstingsstyrelsens förslag

1. Motionen bifalls

Sammanfattning av ärendet

Landstingsfullmäktige återremitterade en motion från Gunilla Berglund (C) och Kerstin Kalin (C) där motionärerna avseende att göra Horndal till pilotprojekt för landsbygdsmedicin. Skälet till återremitteringen var att fullmäktige ville få ett förtydligande av kostnaderna för att bifalla motionens åtgärder.

Landstinget Dalarna har ett pågående utvecklingsarbete inom primärvården för att stärka primärvårdens möjligheter att vara nära medborgarna och bistå med kvalificerade vårdkontakter i hela länet. Det medför digitala stödfunktioner, e-hälsa, distanskontakter och andra förändrade arbetssätt som behövs för att möta befolkningens behov.

I ärendet redovisas följande dokument:

- a) Beslutsunderlag **sid 132-134**
- b) Motionen **sid 135-136**
- c) Protokollsutdrag landstingsfullmäktige 2017-06-12 § 73 **sid 137-140**
- d) Protokollsutdrag från Landstingsstyrelsen **sid 141**

Framställning utan föregående beredning**24 Valärenden**

LD18/01062

Fullmäktige beslutar

1. Gunilla Spjotgard (M) entledigas som ledamot i valberedningen, som ersättare i Landstingsstyrelsen, som ledamot och 2:e vice ordförande i Servicenämnden, som ledamot i Norra Hälso- och Sjukvårdsberedning och som ledamot i Övervakningsnämnden i Borlänge fr o m 23 april 2018.
2. Gunilla Spjotgard (M) entledigas som ledamot i Landstingsfullmäktige fr o m 15 mars 2018.
3. X X (M) väljs som ledamot i valberedningen med mandatperiod fr o m 23 april 2018 t o m det datum som föregår den dag då det fullmäktige som valts 2018 har sitt första sammanträde.
4. X X (M) väljs som ersättare i Landstingsstyrelsen med mandatperiod fr o m 23 april 2018 t o m det datum som föregår den dag då det fullmäktige som valts 2018 har sitt första sammanträde.
5. X X (M) väljs som ledamot och 2:e vice ordförande i Servicenämnden med mandatperiod 2018-04-23—12-31.
6. X X (M) väljs som ledamot i Lokal Hälso- och Sjukvårdsberedning, Norra Dalarna med mandatperiod 2018-04-23—12-31.
7. X X (M) väljs som ledamot i Övervakningsnämnden i Borlänge med mandatperiod 2018-04-23—12-31.

Gunilla Spjotgard (M) avsäger sig i brev samtliga av sina uppdrag i Landstinget Dalarna: som ledamot i Landstingsfullmäktige och valberedningen, som ersättare i Landstingsstyrelsen, som ledamot och 2:e vice ordförande i Servicenämnden, som ledamot i Lokal Hälso- och Sjukvårdsberedning Norra Dalarna, som ledamot i Kammarrätten i Sundsvall och som ledamot i Övervakningsnämnden i Borlänge.

Landstinget Dalarna översände Gunilla Spjotgards begäran om entledigande till Kammarrätten i Sundsvall 12 mars eftersom det är de som beslutar om entledigande.

LD18/01025

Landstingsfullmäktiges beslut

1. X X (S) väljs till ledamot i Svea Hovrätt med mandatperiod fr o m 2018-03-06 t o m 2019-12-31.

Lisen Lundberg (S) avsäger sig i brev diariefört 6 mars 2018 uppdraget som nämndeman i Svea Hovrätt.

Svea hovrätt beslutade 2018-04-03 att entlediga Lisen Lundberg (S) från sitt uppdrag som nämndeman i Svea hovrätt fr o m 2018-03-06.